REGD N No 45

విశేషపత్రిక

దేవకొండ పత్రిక

ప్రతి సోమ, గురు వారములందు వెలువడు ఆంధ్రవార జాతీయ పత్రిక.

సంపుటము ౧౬ — హైదరాబాదు దక్కను — సోమవారము — సంచిక ౭౨

దయచేయండి! మీకుటుంబ అవసరములు కన్నిటికీ— ఆదర్శ కేంద్రము ఆనందభాండార్ సుల్తానుబజారు కందస్వామి మార్కెట్టువద్ద హైదరాబాదు - దక్కను ప్రొప్రయిటర్లు మంత్రిప్రగడ వేంకటేశ్వరరావు

ప్రసిద్ధులైన మాన్యుల గ్రంథములు ... వైదికధర్మగ్రంథమండలి సుల్తాను బజారు కందస్వామి మార్కెట్టువద్ద హైదరాబాదు, ద. ప్రకాశకులు: మం. వేంకటేశ్వరరావు

బెంగాలులో ప్రభుత్వ దుర్వ్యయం

ఢిల్లీ వీధులలో హిందూస్థానీ వెళ్లగొట్టు

ఢిల్లీలో శాసనసభ సమావేశము మొదలైనది. ఈ సభలో ఆయవ్యయ పట్టిక (బడ్జెట్)పై చర్చలు జరుగును. ఏమేమి కొత్తకొత్త పన్నులు వస్తవో అవన్ని ఇప్పుడు బయట పడుతవి. బడ్జెటుపై చాల మంది సభ్యులు జోరుగా వాదిస్తారు. కాని అంత చల్లగా వినుకొని ప్రభుత్వమువారు తమ మాటనే సాగింపుకుంటారు. ఇది ఈ సభ సమావేశ విశిష్టత ఈ సభను చూచెదానికెవ్వరున్నూ రాలేదట సభ్యులు కూడ తక్కువేనట. అంతా చల్లగా ప్రారంభమైనదట, అందొక విషయం బయటపడింది. బెంగాలు ...

... కాకు తూర్పున ఉన్నది. అది ఫ్రెంచివారిది. కొంత కాలమ్మిందట ఫ్రెంచివారు అక్కడ ఉండిన హిందుస్థానీలను తొమ్మిదిమందిని ఓడ యెక్కించి వెళ్లగొట్టిరు. అందులో ఒకడు సముద్రములో మునిగి చచ్చిపోయెను. ఎందుకయ్యా వారిని వెళ్లగొట్టినారు, అని విచారించగా ఆ నా మంది మద్యపానం చేసియుండిరట, ఈ కారణం వినేవరకు శాసనసభలోని సర్దార్ సంతాసింగ్ అనే సభ్యుడి ట్లన్నారు. "ఢిల్లీలో యెందరో విదేశీవారు తెగత్రాగి వీధులలో తూలుతూ పోతుంటారుకదా. వారినంతా ...

ఊదుకుడుకు చాదినార్ గప్పాలు

రెడ్డిహాస్టలు కార్యనిర్వాహక వర్గము

మేం దుర్భిక్షం కాలేకు రేపుకోదు!!

రెడ్డిహాస్టల్ కార్యనిర్వాహక కొవర్గము

హైదరాబాదు సమరు సహాయనిధికి ఉదారముగ విరాళము నిచ్చి సేవలు చేయు నున్న సైనికులకు సాయపడుడు

ని. రా. ఆంధ్రమహాసభ తాత్కాలిక స్థాయిసంఘ ప్రకటన

ప్రకటన

తూర్పు బెంగాలు మీద జపాను విమాన బాంబులు

ఇండియా ప్రభుత్వము వారు ఫిబ్రవరి 2 తారీకు క్రింది విధముగా ప్రకటన చేసినారు.

"ఫిబ్రవరి 2 బుధవారం నాడు ...

న్న ప్రదితే అవకాశమిచ్చే లక్షణం లేదు. పూర్తిగా పాదాక్రాంతమై దాసిసయై పోవలసినదే అన్నభావము శక్తిత్రయములో ఏర్పడినట్లు సూచిస్తున్నారు.

ఇక శాంతిమహాసాగరములో జపానువారికిన్నీ అమెరికావారికిన్నీ పోరాటము యథావిధిగా జరుగుతునేవున్నది. ఇప్పుడు ముఖ్యరంగము ఫిలిప్పైన్ దీవులు. అక్కడ జపానువాడు చాలాదీవులను ... పోయినా యింకా చాలా ప్రతిఘటన చేస్తూనే ఉన్నాడు. జపానువాని విమానబలం తక్కువగా యున్నదనీ అమెరికావారు ... అంటారు. అందుచేత జపానువాడు తొందర తొందరగా విమానబలాన్ని పెంచుకొంటూ వస్తున్నాడనియు అంటున్నారు. బర్మాలో ఇంగ్లీషు హిందూస్తాని సైన్యాలను ఎదిరించవలెనని పట్టుదల జపానువాని కనబడడంలేదు, వారిప్పుడు మరల చీనాలో జోరుచూపిస్తున్నారు, తొందరగా చీనాను పరిష్కారం చేసుకున్నే ప్రయత్నంలో ఉన్నారు. ఈ కారణముచేత రష్యాను జపానుపై దుముదుమని మిత్రమండలివారు - తొందరపెట్టుచున్నారట, ...

యుద్ధపరిస్థితి

మీ కవసరమగు కోటింగులకు మరియు షేర్వానీలకు

మాచిల్లర యకానముకు రండి

కందస్వామి మార్కెట్టువద్దసుల్తానుబజారు

ఇండియన్ స్టోర్సు ఇండస్ట్రీస్ లి.

హైదరాబాదు-ద.

Khaaaud Sons

గోలకొండ పత్రిక

తారణ సం. మాఘ బ ౧౫ సోమవారము

రెడ్డిసంఘ సంస్కారము

ఈ కాలములో అన్ని సంఘాలకు పట్టిన గ్రహణమే రెడ్డిసంఘానికిన్ని పట్టినది. హిందూ సంఘములో మూలవస్తువును వదలి దాని నీడవెంట పారాడుట ఎక్కువగా కానవస్తున్నది. కాలము మారినదని అంతగా గుర్తించినట్లు కానరాదు. సంఘములో మార్పులేదనికాదు. మార్పులు చాలా కనబడుచున్నవి. కాని ఆ మార్పులలో మనకు హానికరమగు వేషనులే ఎక్కువగా కానవస్తున్నవి. ఈమధ్య మరొక వెర్రి బయలుదేరింది. ప్రతి కులానికిన్ని చెప్పరాని అభిమానం కలిగింది. ఏ కులమైనా తక్కువదిగా ఉండే ఆకులమువారు క్షత్రియులగుటకున్నూ సంస్కృతీకరించిన కులనామమును వహించుటకున్నూ తమచరిత్రను పౌరాణిక ధారాలతోను వీలైతే శాసనాధారాలతోను ఉజ్జ్వలపంతముగా ఎంత వ్యయమైనాసరే వ్యయము చేసి వ్రాయించుటకున్నూ చాలా ప్రయత్నాలు చేస్తున్నారు. ఎవరైనా గ్రహచార్యము చాలక ఆ కులానికి వ్యతిరేకమైన చారిత్రికాధారాలను చూపిస్తే వానిపై ఎగిరిపడి వాన్ని సంగం చచ్చేవరకు వదలరు.

రెడ్డిసంఘమువారున్నూ తాముక్షత్రియులమని ఒక గ్రంథము వ్రాయించినారు. ఈ శ్రమ వారికనవసరము. ఈ కాలములో మీరు క్షత్రియులా అని అడిగేవారూ అవునండీ! మాది సూర్యవంశమనీ మాది చంద్రవంశమనీ చెప్పేవారున్నూ చిత్రమగు వారుగా నుందురు. భూగోళపరిజ్ఞానము కలవారు సూర్యునికి పిల్లలు పుట్టరనియు చంద్రునికి సంతానము కలుగనేరదనియు చెప్పగలరు. కాని యింకా సూర్య చంద్రులనేవారు దేవతారూప వ్యక్తులనీ వారికి సంతానం కలిగెననీ అసంతానం నిల్సిలా తప్పకుండా మావరకు వచ్చిందనీ చెప్పుకునే సూర్యచంద్ర వంశీయ క్షత్రియోత్తములు కొల్లలుగా ఉన్నారు. క్షత్రియులమనీ చరిత్రలు వ్రాయించుకుంటే సంఘ సంస్కారము కానేరదు. నిజమైన సంఘ సంస్కారము కావలెనంటే సంఘములోని లోపాలు తొలగించుటకై యువకులు త్యాగ దీక్షతో ముందుకు రావలెను.

రెడ్డిహాస్టల్ రజతోత్సవ సందర్భములో నాలుగు తీర్మానాలు చేసినారు. ఈ రాష్ట్రపు రెడ్డిసంఘమువారు తీర్మానాలు చేయుట ఇదే మొట్టమొదటిసారి, ఇతర సంఘములవారు మహాసభలను చేసికొన్నారు. అందు తీర్మానాలు పలుమార్లు చేసినారు. రెడ్డిసంఘమువారికీ పద్ధతి ప్రథమ పర్యాయముగునుచేర కాబోలు నాలుగే తీర్మానాలు చేసినారు నాలుగింటికి మాయినా నలభై తీర్మానాలు చేయవచ్చును. కాని మన్నీ మహాసభ జరుగునాటినరకు తీర్మానాలను విచారించుచుండే వాటిని చేసి లాభమేమి?

రెడ్డి సంఘములో సంస్కారచేయు విషయములు చాలాగలవు. వేషమందును భాషయందును మొట్టమొదటవారిలో సంస్కరణం కావలెను. వేషమందు హద్దిపాటి మార్పు జరిగినది. కాని అది ఎక్కువపాటిదికాదు. రెడ్డి ప్రముఖులలోని పెండ్లిండ్లలో కాస్త వెళ్లిచూచినట్లయిన సమావేశమగురెడ్లవేషభాషల గమనించినవారికి బాధముగరమైన దుశుభకార్యాలలో ముఖ్యముగా పెండ్లిండ్లను సూట్లబూట్లతోను షర్వానీలతోను వెళ్లుటలో రెడ్డివారికి అగ్రతాంబూలం మియ్యవలెను. హిందువుల ఆచారము ప్రకారము లక్షణముగా ధోవతి సెల్లాలతో వెళ్ళితే తప్పగునా? కన్యాదాతలుగూడా లాగులతో కన్యాదానము చేయుచున్నారంటే నవ్వవలెనో ఏడ్వవలెనో, తెలియవచ్చుటలేదు, కొందరి రెడ్ల పెండ్లి వివాహాలలో మతాంతరులను పేర్వాట్లకు వినియోగించుచుండుటయైనది. హిందూమత సంస్కారములలో మతాంతరులు దఖలీయవచ్చునా? కాని కన్యాదానస్థలమందు మతాంతరులే సహాయకులుగా నుండుట కాననైనది. ఇకఅట్టి పెండ్లిండ్లలో సమావేశమైన రెడ్లభాష యేదేదో ఉండునుగాని, తెనుగు మాత్రము కానవచ్చుటలేదు. అయితే యీ వేషభాషల వైచిత్ర్యము ధనిక వర్గమగు రెడ్డిసంఘములోనే కానవచ్చుచున్నది. ఇంకా బీదవారివరకిది ఎగప్రాకలేదు.

ఏదో పెద్దల ఆచారమని కొన్ని బ్రాహ్మణునిచే తంతు జరిపిస్తారు. కాని ఆబ్రాహ్మణులు పెండ్లిండ్లలో చదివిన మంత్రాలు చదివినా తప్పులు పట్టేవారు కానరారు! తప్పుడు మంత్రాలు — అవియు అవైదికమగు పౌరాణిక మంత్రాలు — పౌరోహితులకు అడ్డాదిడ్డిగా వచ్చినట్లవి చదువుదురు. "జల్దీ ఖతం చెయ్యవయ్యా బ్రాహ్మణా" అనేవరకులకా కూడాసంగ్రహమైపోతవి

రెడ్లలో ధనసులయ్యేకొద్ది వర్ణాముపేరిపోతుంది. ఈ కాలములో మన పరిషదుగారే శ్రీవారి వంశీయులే పద్ధావరులు కొని గొప్పసంస్కరణము చేసినారుకదా! రెడ్డి సంఘము వారున్నూ ఆనాచా పద్ధతిని తొలగించుకొనుటయే యుచితముగానుండును

ఒక్క సంస్కారము మాత్రం రెడ్లు ఎవ్వరి ప్రోత్సాహం లేకుండా చేసినారు. అది అంతర్శాఖా వివాహాలు. పెద్దపెద్ద వారికే సరియగుకన్యకలు తమవర్గములో దొరకనందున వారీ సాహసం చేసినారు. కారణమేదైతే నేమి కార్యముచాలా మంచిగా జరిగింది.

రెడ్లలోతగవులాట, వివాదాలు, పోలీసు చాలానులు, దీవాని కేసులు, వకీళ్ల ఫీజులు, కచ్చేరీల యాత్రలు, నేనెదార్ల మనుష్యులు విశేషముగా వినవస్తున్నవి, వీరు పోట్లాటలవల్ల చాలా నష్టపడుచున్నారు. గ్రామములో పార్టీలను ఎగిరించి ఎదుటి పార్టీపై విజయ ధ్వజము స్థాపించి తంచుతక్కను విజయసూచకముగా ప్రయోగించుటకై వారు లంచాలిచ్చుకొనుటకు, కోర్టు ఖర్చులు భరించుటకు, పోలీసులకు సలాములు కొట్టుటకు వకీళ్ల ఫీజులు పుష్కలముగా పోయుటకు వన్నవెప్పలు పడుటకు సిద్ధపడుదురు. ఈ కాలములోని ఇంగ్లీషు పద్ధతిపై యేర్పడిన కోర్టులకెక్కిన వానికన్న బుధ్దుడింకొకడు లేడని గ్రహించవలెను. మన హైదరాబాదు ప్రభుత్వమువారు పంచాయితీలను స్థాపించలేదు. పంచులగు మధ్యవర్తుల ద్వారా వివాద పరిష్కారమును చేసుకోనుటలో ఈ మధ్య చిక్కులు కల్పించినారు. మధ్యవర్తుల పరిష్కారమునకు చాలా సులభము కచ్చేరీ వ్యవహారమును నిర్ణయించవలెననిపోని చిక్కుముళ్లను మళ్లీదానిని, మళ్లీ డిక్రీను నిర్ణయించును వల్ల ఒకపేరయిన్ని ఒకచేత వాదోపవాదములు. రెడ్లకు విశేషముగా ఘాసింపులగు [illegible]. భారతభా న్యాయ మంచటి పేరి వారు ప్రపంచములో ఇంకొకటి లేదని అభిప్రాయ పడుదురు. ఒకటి భూమినోకుల లంచంతరమునా సేద్యం చేయుట మొక్కవైపోయినది. నావిము లాన మాల్గుజారీ, దీ ఏ. హైదరీ కచ్చేరీ [illegible] వాదములు ఇటీవలనే హాజరౌరారు. ఇకే ముందిలేవదీపట్టుటకు కావలసనన్ని పరివరాలు అంగాంగాలు నమకూడినవి. కావుననే రెడ్డిసంఘము [illegible] చించిన తీర్మానాలలో ఉత్తమోత్తమమైన తీర్మానము రెడ్డి సంఘమువారికి తగవులాటలను పోవద్దని బుద్ధిచెప్పు తీర్మానమని భావిస్తున్నాము. ఈ తీర్మానాన్ని ప్రతి సంఘము వారున్నూ నకలు చేసికొని తమ సంఘానికిన్ని శాసించవలెనని కోరుచున్నాము. ముఖ్యముగా హింసోద్భవ (ఫౌజ్దారీ) న్యాయస్థానాలవారు ఈ తగవులు కొవ్వుకుంటూ కూర్చునే లట్లు ప్రజలందరు చేయగలిగితే అంతకంటే మేలైన దేశసౌభాగ్యం మరొకటి ఉండదు. కాని అది గొంతెమ్మకోరికయే అయినా వీలైనంతవరకు ప్రయత్నం చేయక తప్పదు — రెడ్డి సంఘమువారు పై సూచనలకు హృదయపూర్వకముగ స్వాగతమిస్తారని కోరుతున్నాము.

అబలలపైన లాఠీచార్జి

౮ ౧౯౪౫ బుధవారము సాయంత్రి కుమారుగం ౬ లకు, హుజూరునగరు కస్బ నివాసులైన (కూలీలు) (౧) కోడెపదలక్ష్మి, గొల్లపలం కుమారు సం ౨౦ ల యువయువతి. (౨) కుమ్మరి సిరికొండ సైదులు యనే కుమారు సం. ౨౦ యువకుడు. ఇద్దరు అడివినుండి కట్టెలు, తాటిచెట్టునుండి పూడిపోయిన మట్టలను కొన్నింటిని తడితర కట్టెలను కొన్నిటిని తీసుకొని వస్తూ. యుండగా గ్రామసమీపమున ఆబ్కారి జనాబులగు (౧) లాల్‌హమ్మదు (౨) అబ్దుల్‌సలాం ఇద్దరు కలసి తాటికట్టెలు తెచ్చుచున్నారని వాంఛలపైన మేకలపైన బెబ్బులిదూకిన చందమున పశువుల బాదినట్లు వారి ఇష్టము వచ్చినట్లు కొట్టిరి వంటినిండ దస్తులు కట్టినవి. ఈఘోరమును చూచి జానారాయనే యువకుడు అన్యాయమని అడ్డగించగా అతనిపైకి లాల్‌హమదు యను నతడు జంద్యా తీసుకొని పొడవ నవారయ్యెను ఈ కారణమున ఇంకెవ్వరు అడ్డగించజాలక పోయిరి, తర్వాత వారలతలితండ్రులు గ్రామమున ప్రవేశించి ఈమహాఘోరమును ప్రజల దృష్టికి తెచ్చిరి.

కావున ప్రభుత్వమువారు ఇట్టి అన్యాయ ఘోరమును విచారించి వెంటనే అపరాధులకు శిక్ష ఇప్పించ ప్రార్థిస్తూ యున్నాను.

కుడుకలు ఇయ్య నందుకు కులంతప్పు

మెదకు తాలూకాలోని రంగంపేటలో ఈ మా॥ ౧౧లు చిట్కూల రాంపల్లి జోగయ్య గుప్తగారి కొమార్తె నిచ్చి వివాహము గావించు సందర్భములో కులపెద్దలకు కుడుకలియ్యలేదను నెపముపెట్టి పెద్ద కోమటి సంగన్నగారు కులజులకు విందుకు వెళ్ళవద్దని నిరాకరించెను, తుదకు అయిదు రూపాయల దండుగతో ఆంక్ష రద్దుచేసెను. ఈ దండుగ పద్ధతి వైశ్యులలో క్రొత్తదని మాత్రమనుచున్నారు.

ఇట్లు
కందినాగయ్య

రాజా ధరకరన్ గూర్చి

మ.ఘ.వ. వారి నిర్ణయం

మ.ఘ.వ. నిజాంగారు ౯ ఫర్వర్దినాటి పత్రికలో ఇట్లు ఆంపించినారు.

"ఇంగ్లీషు మీజాజ్‌లో ౨వ జనవరినాడు వ్రాసిన ముద్రణయొక్క సవరణ. రాజా ధరంకరణను గూర్చి ౧ జూన్ నాటికి ఇతని మంత్రిత్వ కాలములో ౫ ఏండ్లు పూర్తి అవుచున్నవి కాని అతడు ఆ పదవినుండి విరమించుచున్నాడు. రెండవది ఆతని ఆరోగ్యం కొంతకాలమునుండి సరిగాలేదు. పైగా అతడు తన వంశీయమగు శివరాజ సంస్థానము యొక్క విధులను (ఇంటిపెద్ద అధికారముతో) నెరవేర్పవలసియున్నది. ఈ కారణాలచేత ఓరాదు ఏజెంటుయొక్క పదవికి ఇతడు తగినవాడు కాజాలడు మరియు నియుక్తుడుకూడా కాజాలడు. ఈ నౌకరి వేరు విధమైనది. ఇతడు నగరములో ఉండుట అవసరముకూడా"

శ్రీ నరసింగరావుగారి భార్యాస్మృతి

మొన్న శనివారం రాత్రి శ్రీయుత మందుముల నరసింగరావు రయ్యత్ పత్రికా సంపాదకుల భార్యగారు నిర్యాణమొందిరని తెలుపుటకు విచారపడుచున్నాము. శ్రీమతిగారు ఈ మధ్య ౧౦ దినాలనుండి జబ్బుగా నుండిరి. శ్రీయుత యం. నరసింగరావుగారికి మా సానుభూతిని తెలుపుకొనుచు వ్యక్తులకు లభ్యకుశాంతిని కోరుచున్నాము.

గో. ప.

విజ్ఞానవర్ధని

■ అత్యున్నత భవనం. ప్రపంచములోకెల్లను ఎత్తైనభవనము అమెరికాలోని న్యూయార్కు నగరములో ఉన్నది అది ౧౯౩౧లో పూర్తియైనది, దానిలో ౧౦౨ అంతస్థులున్నవి దానియెత్తు ౧౨౪౮ అడుగులు. దానిపేరు ఎంపైర్‌స్టేటుబిల్డింగ్.

■ పెద్దకమాను. ప్రపంచములోకెల్ల పెద్దకమాను (ఆర్చి) సంయుక్త అమెరికాలో ఉన్నది. టర్కీ నగరానికి స్టేటన్ అనే దీవికి మధ్య ౧౬౫౨ అడుగుల వెడల్పుకలదు. ఆరెంటిని కలుపుటకు అంతా ఉక్కుతో నిర్మించిన వారధిని గట్టినారు. ఆ వారధిపంపు ఒక పెద్దఎత్తైన కమానుగా ఏర్పడినది. దానిని ౧౯౩౧లో ముగించిరి. దానికి ౧ కోటి ౬౦ లక్షల డాలర్లు వ్యయమయ్యెను. (డాలరు ౧ కి ఇంచుమించు ౪ హాలీలు) ఆ కమాను వెడల్పు ౧౬౫౨ అడుగుల ౧ అంగుళం. ఆ కమానుకు ౧౬౦౦౦ టన్నుల ఉక్కు పట్టినది.

■ అతి విశాలభవనం. ప్రపంచములోకెల్ల ఎక్కువ వైశాల్యమును ఆక్రమించుకొన్న భవనము అమెరికాలోని చికాగో నగరములో కలదు. దానిపేరు మర్చంటైజ్ మార్టు అదినూరు ఎకరాలలో నిండినట్టి భవనము దానియెత్తు ౬౪౪ అడుగులు దానికి ౧ కోటి ౪౦ లక్షల డాలర్ల వ్యయమయ్యెను. అందు ౨౫ అంతస్థుల వరకున్నవి.

■ వనస్పతి. ప్రపంచములోకెల్ల వృక్షరాజమైనట్టి చెట్టు అమెరికాలోని కాలిఫోర్నియా వద్దనుండు వావోనా అను తావున నున్నది. ఆ చెట్టు యేనాటిదో యేమో. దాని యెత్తు ౩౫౦ అడుగులు. దాని చుట్టు కొలత ౧౦౦ అడుగులు దాని మూలములో ౧౦ అడుగుల యెత్తు ౧౦ అడుగుల వెడల్పుగలది ద్వారమును చెక్కినారు. ఆ దారిగుండా బండ్లుపోవును. చెట్టుమాత్రము ఆ రంధ్రమువల్ల చెడిపోక అట్లే పెరుగుచూనే ఉన్నది.

జమీందారు - కర్తవ్యము

భారతదేశమునుండి బర్మాను వేరుచేయకపోయిన యెడల కాంగ్రెసు జాతీయపార్టీగా మారకపోయేదేమో?

లార్డుకర్జన్ ప్రభువు క్రీ. శ. ౧౯౦౫లో బెంగాలు విభజనకై ప్రయత్నము చేయకున్న కాంగ్రెసు యింత బలపడకపోయేదేమో.

జనాబు జిన్నాసాహెబు పాకిస్థాన్ సమస్య నెత్తక పోయిన హిందూమహాసభయందులో యీ మాత్రం ఐక్యత రాకపోయేదే.

అదే రీతిగా నేడు నాటు కమ్యూనిస్టులు దుష్క్రమణ పద్ధతుల నవలంబించకపోయిన, జమీందారీ వర్గములో యీ మాత్రం ఐక్యత రాకపోయేది. జమీందారీ పార్టీ ఉత్పన్నం కాకపోయేది. ఇట్టి ఐక్యత కలుగుటకై తోడ్పడినవారికి ధన్యవాదాలు,

జమీందారీ వర్గం కేవలం నిరంకుశ వర్గమని నాటు కమ్యూనిస్టులు రైతులలో అపోహ కల్పిస్తున్నారు. ఏ కొంచెము జమీందారులో అప్పుడప్పుడు నిరంకుశ చర్యల నవలంబించి యుండవచ్చు. అది సర్వసామాన్యమనుట, మరియు జమీందారీ వర్గమునకు నిరంకుశత్వము నాపాదించుట సత్యదూరము. పార్టీ ప్రచారమునకై అమాయకపు పాటక వర్గములో వినాశకరమైన బీజముల నాటివారి ఆదరణమును చూర గొనవలయునని వారి ఆశయమైనట్లు కాన్పిస్తున్నది. సత్యం బయల్పడిననాడు వారికి నిలువనీడ దొరకదని గ్రహించవలెను.

గాంధీజీ చెప్పినట్లు జమీందారులూ పెట్టుబడిదారులూ సంఘముయొక్క ధర్మకర్తలు. సంఘములో అనేకవిధములగు పార్టీలున్నట్లు పార్టీయు అవసరమే ఈ జమీందారులవారి ధార్మికతను గుర్తించకుండా వారి ఐశ్వర్యము వలనుబడి తమకొరకే కాక సంఘముకొరకై సంఘోన్నతికై దేశోద్ధరణకై వినియోగించవలసిన బాధ్యత అంచరికంటేనూ తమకే ఎక్కువగా కలదని విశ్వసించుచుగాక—

జమీందారీ పార్టీ కర్తవ్యం కేవలం కమ్యూనిస్టులను యెదురు కొనుటయు తో సరిపుచ్చక జమీందారీ వర్గములో ఐక్యత శాశ్వతముగా నుండునట్లు ప్రయత్నం చేయుచుండవలయును. ఐక్యత కేవలం కమ్యూనిస్టులను నెదురుకొను సమయమునమాత్రమే ఉండునటుల కనబడుచున్నది. కావున ఒక దిక్కు నాటుకమ్యూనిస్టుల నెదురుకొనుచూ, రెండవ దిక్కు జమీందారీ వర్గములోనుండు అంతఃకలహములను రూపు మాపవలయును:

పూర్వము జమీందారులు సుఖముగా మరియు శాంతిగా జీవనము గడుపుచు ప్రజల స్థితిగతులు అరయుచుండిరి. గ్రామములలో రామరాజ్యం నెలకొల్పబడినదా యన్నట్లుండెడిది. వారి గ్రామప్రజలు తమనెంతయో ప్రేమించి తల్లిదండ్రుల నెడలవలెగౌరవము చూపుచుండెడివారు. దీనుకాదా ప్రజల కష్ట సుఖముల నన్నివిధములా కనిపెట్టుచుండెడివారు. నేడు వారి సర్వస్వమును, కాయమును దళ్ళను కోల్పోవుటను అర్పించుటయేగా: ప్రజల స్థితిగతుల అరయుటకు వ్యవధికూడా దొరకక ప్రవర్తించుచున్న మాట కొంతవరకు నిజము కాకపోదు.

యే గ్రామములు కమ్యూనిస్టు వాదావరణములో మునిగియున్నవో అట్టి ప్రదేశములందు జమీందారీ పార్టీ సభ్యులు పోయి కమ్యూనిస్టు వాతావరణపు జూటకము సు నివారించి రైతులకు మేలు మాడము చేయవలయును. ఇట్లుజేయకున్న జమీందారీ పార్టీ కొద్దికాలములో అంతరించగలదు.

ఈ భారము ప్రజమీందారులపైనను కలదు. గాంధీజీవిధానంలో జమీందారిపార్టీకి ఏంటయా దాక్షర నెలకొల్పబడినవి. దేశముయొక్క జాతీయత పీఠిలో ద్వారముచేత జమీందారులగమనించుచుగాక.

ఇమకర్తవ్యము విశదీకరింపురాని ప్రముఖ విధానములనాచరించుచుగాక.

దేశోన్నతికై వృషిసల్పి దేశసేవవలెవరో, దేశద్రోహులెవరో గుర్తించి జాగురూకులై యుందురుగాక—

తమునునమ్ముకొని యున్నవారందరి రక్షణ బాధ్యతను సంభవించుగల రైతుల సోదరభావములో వర్తింపనుగాక—

ముఖ్యముగా కమ్యూనిస్టువిధానములు నిర్మూలము చేయుదురుగాక.

చిన్నమసూరు తా ౧-౧-౧౯౪౫
ఇట్లు
సీతారంగారెడ్డి

పాలేరు ప్రాజెక్టు రైతుల యిబ్బందులు

ప్రస్తుతపు క్లిష్ట పరిస్థితులలో ఆహారసమస్యను పూర్తిచేసుకొనుట అత్యావశ్యకము. యీమధ్య వరంగల్ జిల్లా సుబేదారుగారు ప్రాజెక్టు సమీపమున నున్న నాయికలగూడెం క్యాంపుబంగ్లాలో దిగిరైతుల రక్షా రైతుబంధీ స్కీమును యేర్పరిచిరి. సదరు ప్రాజెక్టుక్రింద ౩౦౦౦ యకరములు సేద్యమునకై పుష్కలముగ ఇస్తు అందుకుసరిపోవు నీరు సప్లయి చేయుదుమనిరి. అట్టిసమయములో రైతులు రెవ్యూ సర్క్రిందనే సదరు ౩౦౦౦ యకరములు సేద్యము అగుట దుస్తరమని క్రింద మొరపెట్టుకొనిరి, మరియు మిట్టభూముల యింత భూమిపొదల కాదనిన్ని పర్తనం దొరకదనిన్ని భూములలో బలము లేదని నుడివిరి, అందుకు సుబేదారుగారు తగిన ఏర్పాట్లు చేయుదుమని వెళ్లిరి. కొద్దిరోజుల తదుపరి జిరాయితి సంబంధించిన ఉద్యోగుడువచ్చి కొంతమందికే విత్తనపుధాన్యమును యిచ్చిరి. పెంటభరం యెకరములవరకే లభింపచేసిరి. మిగతరైతులకు విత్తనాలు మొ॥ లేనందున తమకమ ఆస్తులను మరియు పశువులను తాకట్టుపెట్టి తెచ్చిరి. ఇదియిట్లుండ ఆబుపాషివారి యిబ్బందులు మిట్టభూముల నెలనుంచె నీరు విడచుచున్నామనిరి. కాని ౧౦౦౦ యకరములలో కొన్నితడుపుటకున్నట ప్రారంభించినారు, అయితే మిగతా ౨౦౦౦ యకరముల యేమి కావలయునో తెలియకున్నది.

సేద్యం ప్రారంభములో దువ్వంతాలుకుదారుగారు తహశీలుదారుగారు ఉభయులు కలిసి కాలువలో విడిచిన నీరును నాల్గొ నెంబరు తూమువరకు వచ్చి పెద్దకాలవల నీరున్న చిన్నతూములకు నీరుమోక్కడు పోవుటయున్న స్వయముగా చూచియున్నారు. ఆబుపాషీ స్థానికాధికార్లను తూములకు నీరుమెక్కుటలేదు, ఏమిచేయుదుమయ్యా అని అడుగగా తూముల ముందు అడ్డీలువేయించుకొని సేద్యం చేయవలసినదిగా జవాబుచెప్పినారు, అందుపై మాలు అధికారు ఆబుపాషు గ్యాంగునుంచి అడ్డకట్టలు వేయించవలసినదిగా చెప్పివెళ్లినారు. కాని ౨-౩ రోజులనుంచి ఎదురుచూచినప్పటికి ఆబుపాషీవారు అడ్డీలు వేయించియుండలేదు. పటేలు పట్వారీల నిర్బంధనలవల్ల రైతులు స్వయంగా రాళ్ళుమోసుకొనివచ్చి అడ్డీలు వేసినారు, తడిసినంతవరకు దున్ని సేద్యంచేయుచున్నారు. పెద్దకాల్వలో నీరు హైలెవల్ అడ్డీలవరకు వచ్చేటప్పటికె అవి కూలిపోవుచున్నవి. అందునుంచి ప్రతిరోజు రైతులు పెద్దకాల్వలో దిగి నిండు ప్రవాహపు నీటిలో మునిగి అడ్డీలు వేసుకునే దుర్యోగం పట్టినది. దీనివల్ల ప్రాణహాయము మరియు పనికి ఆటంకములు కలుగుచున్నవి, కాస్త యేమాత్రము ముందుకు సాగుటలేదు. చెవీగల్లా, రకంసర్కారి జాలుచేయుటయున్న ఆబుపాషినుంచి జరుగవలసిన పనులు వీళ్లేచేయుటయున్న ఎంత దుస్తరమో అధికారులు గ్రహించగలరు. కొన్ని కొన్నితూములక్రింది దున్నిన దుక్కులే ఎండిపోవుచున్నవి. మరల వాటిని కృషిచేయుటకు యీ సీతాకాలంలో రైతులు మరియు పశువులు ఎంత కష్టించవలయునో ఎన్ని ఇబ్బందులకు పాలుపడవలయునో అనుభవజ్ఞులైన రైతులకే తెలియగలదు. ఈ రైతులు ఇన్ని కష్టములపడుచు నీరువచ్చినంతవరకు కాస్తుచేయుచున్నను గ్రామాధికార్లు మీరు సరిగా సేద్యం చేయుటలేదు. మీరు ధనిన్నాభిప్రాయులుగా వున్నారు. కావున మీభూములను సర్కారు స్వాధీనపరచుకొని యితరులకు పట్టు ౩ సంవత్సరములవరకు యిచ్చు నేర్పాట్లు గావింతురని బెదరించుచున్నారు.

మసీదులలో మత పరిపాలనం!

కలకత్తాలో హిందూ మసీదులున్నూ ముస్లిం మసీదులున్నూ వివేదాలు చూపించ బడుచున్నవి. హిందు మసీదులు పూర్వం ౧-౧౬-౨ ౧౪ దొరంబులగుండు తీసుకుంటారు. ముస్లిం మసీదులకు అంకలెంతంటి స్థలానికి౧-౮-౨ రూ॥ మాత్రమే తీసికొంటారు. కలకత్తా అనువంటి లో తీస్కే స్థలం గాను హిందూ మసీదులేమెక్కువగా వాడుతారు, ఇంకా ఇట్టి భేదాలున్నవని అమృతబజారు పత్రిక విమర్శిస్తుంది.

సరస్వతి పాకెట్ డిక్షనరి

వెల రు 3 0-0

పేజీలు 840 **సంపూర్ణభక్తవిజయము** వెల 6-0-0

పేజీలు 1168 **వస్తుగుణ ప్రకాశిక** వెల రు 6-0-0

నవలలు-నాటకములు-కథలు

నవల అనిన ఒక్క జీవితము రసవంతముగా వర్ణించునది. నాటక మనిన ఒక జీవితమును ... సరస్వతి గ్రంథమండలివారి 45 నవలలు, 11 నాటకములు. 25 కథలపుస్తకములు ...

వ్రాయువారు:— పబ్లిషర్సు సరస్వతీ పవర్ ప్రెస్, రాజమండ్రి అని వ్రాసేది.

గృహిణులందరికి మంచి వార్త

న్యాఫో	వివిధ రీతులగా భోజనాలయమునకు సమకూ
యింక విసరి	మీ పిల్లలకు మంచి తినుబండారముల నొసంగునది
న్కర లేదు	రుచివంతములగు వస్తువులను మీ పిల్లలు కొసంగునది
———	యింటి యజమానునకును యతని స్నేహితుల
యింక దంప	కును కావలసిన తీపి పదార్థములను సమకూర్చును
నక్కర లేదు	మీ యింటికి కావలసిన ప్రతివస్తువును సిద్ధపరచును

ఊరగాయ మొదలు జామ్ వరకు

న్యాఫో మీకు కావలసిన వస్తువుల పొందుటకు

మొజంజాహి మార్కెటు గుల్జార్ హౌజు, నాంపల్లి వద్దనున్న మా ప్రదర్శనాలయములకు రావీలు లేకున్నచో యీ జోసి ఒక ఉత్తరము

నేషనల్ ఫుడ్ ప్రొడక్సు లిమిటెడు

హైదరాబాదు దక్కన్

ప్రాణనాధ ఫార్మసీ

ప్రదర-సుధారిణి (స్త్రీలకు ...) ఈమందు తెలుపు, ఎరుపు, పచ్చ ప్రదర సంబంధములకును రామబాణము. నూతనవే కాక పురాతనవ్యాధినికూడ గ్యారంటిగ కుదుర్చును ... ఒకసారివాడిన మీకే గుణము తెలియగలదు. వెల రూ. 2-8-0

పుష్టి సుధా చూర్ణము ... శక్తి కలుగజేయును. ఎటువంటి ... సంభోగ సామర్థ్యము లేనివారికి యిది అమృతమువంటిది. వెల రూ. 3-8-0

స్పోంజాక్ శత్రు ... వెల రూ 2-8-0

ఏజంట్లకు మందులకు యీ క్రింది అడ్రసుకు వ్రాయుడి ...

అన్నిచోట్ల దొరుకును

పోల్ ఏజంటు—

నలినీకాంత్ అండ్ బ్రదరు

3199 ... సికిందరాబాదు - దక్కన్.

సరళా నసము

నిర్మలమైన పొగాకుచే తయారుచే యబడినది. ఒకసారి ఉపయోగించి చూచిన దానిగుణము మీకు తెలియును

ప్రతి దుకాణములో దొరకును

హాస్పా డబ్బా

రిజిష్టర్ సర్కార్ ఆలీ నెం 84

పిల్లల మొగుళ్ళ రోగము శేర దగ్గు జ్వరము కడుపునొప్పి మలబద్ధకము ఉబ్బసము నిమోనియా మరియు పిల్లల అన్ని విధములైన వ్యాధులకు రామబాణము వంటిది.

ఒక సీసా వెల 1 రూపాయి

... సీసాల వెల 8 అణాలు

వాడే రీతితో దొరకును

ప్రతి గ్రామములో

ఏజంట్లు అవసరము

మీరు తొందరగా దరఖాస్తు ఇచ్చిన రెండల చాలా కమీషను ఇవ్వబడును

దేశీ దవాఖానా

ఫోన్ నెం ...

జంబాగ్ మార్కెటు వద్ద

హైదరాబాదు - దక్కన్

వెంటనే నిరోధించును

హేమక్ క్షయ వ్యాధికి అద్భుతమైన మందు. ఇతర విధానముల వలన గుణము కలుగని అనేకమంది వ్యాధి గ్రస్తులకు ... చేసిన అద్వితీయమైన ... బంగారము, అభ్రకము, రాగి, మొద లగు విలువగల వస్తువులు చేర్చ బడినవి. వైద్యులచేత విరివిగా శిఫారసు చేయ బడుచున్నది. వ్యాధి నివారణ శక్తికి హేమక్ అద్భుతంగా పేరుపడ్డది.

... దక్కన్ ఆయుర్వేదాశ్రమ ఫార్మసీ లిమిటెడు

కాయసిద్ధిరసాయనము

దీర్ఘరోగములనన్నిటిని బోగొట్టును

డాక్టర్ ... మెడికల్ ... హైదరాబాదు దక్కన్

ఇ ... ఫె ... టో ... త్రో

రాబోవునంతటిని సంతోషకరమైనదిగను

ఆరోగ్యకరమైనదిగను తయారుచేయుడు:

శిశువుల రొమ్ము ... మైన జీర్ణకోశములను దృఢ పరచును మరియు వారిని అన్ని విధములైన శిశురోగ ములనుండి కాపాడును పండ్లు వచ్చునపుడు కలుగు జబ్బులకు చాలా ప్రయో జనకరమైనదని నిరూపించ బడినది.

అన్ని చోట్లను దొరకును

తయారు చేయువారు:—

హైదరాబాదు కెమికల్ అండ్ ఫార్మస్యూటికల్ వర్క్సు లిమిటెడ్

(...) హైదరాబాదు - దక్కన్

పూర్తిగా నమ్మకముచేసి కొనుటకు

జాండుబామ్

కాంఫో-కోడి-వాసక

జాండు ఫార్మాస్యూటికల్ వర్క్సు, లిమిటెడ్ బొంబాయి

తెలంగాణాకు ఏజంట్లు

డి. జె. పారిఖ్ అండుకో., సికిందరాబాదు

బలహీనమైన బిడ్డలకు

డాబర్

బాలామృతము

పుష్టియును, బలమును

ఆరోగ్యమును నిచ్చును

శ్రీ అంబాళ్ ... నెం 1 నస్యము

శ్రీ అంబాళ్ ...

రెడ్డి యుగ భాషాసేవ

[illegible]

[illegible]

క్రిష్ణానిషాత్ హేర్ ఆయిల్

ఈ తైలము నుపయోగించిన [illegible] కండ్లకు చలువ కలిగించి నిద్రలేమి, వెంట్రుకలు రాలుట, ఇంద్ర లుప్త [అనగా బట్టతల, చుండు మొదలగు దుర్లక్షణములను పోగొట్టి వెంట్రుకలు మృదువుగను గుబ్బగను, ఆకర్షణీయముగా పెరుగుటకువకరించును] ఈ తైలము ప్రత్యేకముగా బట్టతలయున్నవారు కూడా వాడినపక్షమున [illegible] వెంట్రుకలు ఆకర్షణీయముగా వచ్చును ఈ తైల సేవన మున వయసు మించిన వారు కూడ నవయవ్వనులవలె కనబడుదురు.

క్రిష్ణాఅండ్ బ్రదర్సు [illegible], హైదరాబాదు దక్కన్

FIHO

ఫైహో

ప్రఖ్యాతివహించిన హొసైరీపరిశ్రమలు. గుబ్బందులు అండర్ వేర్లు బనియన్లు స్వెటర్లు దస్తానీలు మేజోళ్లు దస్తీలు స్విమింగ్ కాస్ట్యూంలు

అన్నిచోట్ల దొరకును

డి ఫైన్ హొసైరీమిల్సు లిమిటెడు

ప్రధానకార్యాలయము గుల్జార్ హౌజు

The Fine Hosiery Mills Ltd.,

Allied.

పిచ్చిలో కర్తిభాదన్తం

పత్తిలు

ప్రపంచములో ఎక్కడా ఎవ్వరూ చెప్పనిషర్తులను తనతోడి శాస్త్రార్థానికిగాను పిచ్చిలో వర్తిగారు కోరుకొని తెలంగాణాలో ప్రకటించినారు. అందరినిత్తిపేది తనవంతు, శాస్త్రార్థము చేసేది ఇతరులవంతు తాను ఎదిరించేలక్షణం కానరాదు. తనపక్షంగా ఎవ్వరినో లంచనం వేసి వెదకితెచ్చి వాలకంకనిపిస్తుంది, ఆవచ్చేవారి రైలుఖర్చులు నేసే భరించుకోవలెనట! అడ్డిరా తర్కమంతేతర్కం! లోపర్తిశాస్త్రి గారూ! తామేలశాస్త్రార్థంచేయువలెను, తాములిట్టివారైతిరి కాబట్టి తమనిమర్శనశక్తి ఎంతటిదో సూపించవలెను ఏ యే వర్గం ఎవాఘుతప్పనట్టివారో, అనగా, ఆర్య సమాజం, వ్యావహారికవాదం, జ్యోతిషాదులు (హిందువుల పండిగలు మున్నగువానిసిల్పిలాదో) ఇట్టివర్గంవారిపక్షాన అర్హులగువారు శాస్త్రార్థానికివస్తారు. అట్టివారిని నేనుఖర్చులిచ్చి పిలుపించుకొంటానో లేక ఊరకన్న తెచ్చుకొంటానో అనెత్తినాప్పి తమకవసరం లేదు శాస్త్రార్థానికిమధ్యవర్తి ప్రభుత్వాధికారులట! ఓహో! మీతెలివితేటలు! మనశాస్త్రిలలో అంతతీర్పరితనంఉంటె వారు సర్కారిఆధికారులుగా బోరులెంటి! అయినా ఏసర్కారీ అధికార్లను తాముకోరుతారో పెంచియ్యండి ఆయధికారులను పిలుచుకొని వచ్చు బాధ్యతమీ పే! మరివారిని పిలుస్తా వీరినిపిలుస్తా వారిలో శాస్త్రార్థం చేయిస్తాఅని చచ్చుమాటలన్నారే "యాగురో పుస్తకేవిద్యా తయామూఢ ప్రసార్యతే" అన్నారుపెద్దలు శాస్త్రార్థంవ్రాతమూలకంగా కావలెనులన్నారు తమసమూగతనం రాలేదుకదా! నేనుత మకుమారుగా ఇంకొకరి శాస్త్రార్థం ఒప్పుకోను. తమపాండిత్య మహిమను తమనిమర్శనశక్తిని తమ దూషణపటిమను తమసర్వజ్ఞత్వమును శాస్త్రార్థము ద్వారా ఆంధ్రలోకానికి చాటుదలచినాను. చిత్తగించగలరు

౧-౨-౫౪ వ
వి. గోపాలరెడ్డి.

ఆంధ్రమహాసభాధ్యక్షుడు

౧౨వ ఆంధ్రమహా సభాధ్యక్షపదవికి శ్రీయుతులు రావినారాయణరెడ్డి బద్దం ఎల్లారెడ్డి గారలపేర్లు సూచింపబడినవి శ్రీబద్దంఎల్లారెడ్డిగారు తమఅభ్యర్థిత్వాన్ని ఉపసంహరించుకున్నారు. పోటీలేదు కాబట్టి శ్రీరావినారాయణరెడ్డిగారే ౧౨వ ఆంధ్రమహాసభకు అధ్యక్షులుగాఉందురు

స. రామస్వారం
స్థాయిసంఘకార్య దర్శి.

...

౧౦ సోమవారమునాడు సికింద్రాబాదు జంషీదు హాలులో శ్రీ బెజవాడ రామచంద్రారెడ్డిగారు ఆంధ్ర నాటక కళలగురించి ఒక గంటకాలముపన్యసించిరి. మనలో కొత్తనాటకాలు మంచివిరాలేదనీ కంట్రాక్టి నాటకాలు చెడ్డవనీ నాటకాలువేయువారిలో ఆ ర్టిస్టులు కలిసిముందుగాశిక్షణ పొందకరసాధ్యాసం చేయుచున్నారనీ ఆంధ్రనాట్యకళా పరిషత్తువారు ఏమిస్నీ పనిచేయుటలేదనీ మనలో మంచినటులున్నా వారిలో భిన్నత్వమొంది క్రమశిక్షణము లేకపోవుట వల్ల అప్రసిద్ధిపాలగుచున్నారని వారభిప్రాయపడిరి.

ఢిల్లుగిల్లు కూడదు!

వార్ధా అధికారుల ఫర్మానా

వార్ధా జిల్లాఅధికారులు కస్తూర్బా గాంధీగారికి నోటీసు ఇచ్చినారు ఏన్ను గ్రామసేవక దళాలనాయకుడు రామచంద్రగారు హిందుస్థాన తాలీమి సంఘముపెద్ద వీరు తమఅనుచరులకు ఢిల్లునేద్చుట మిలుటరీనమూనావద్రెప్పుట మొదలైనతర్ఫీయతులియ్యరాదు ఇస్తెశిక్ష అవుతుంది జాగ్రత్తఅనిహుకుంవేసినారు ఈహుకుమునంతా మహాత్మా గాంధిగారికి భుకపడుచుటమైనది

కొండా వెంకటప్పయ్యగారు

దేశభక్త కొండవెంకటప్పయ్యగారికి ౮౦ సంవత్సరంపండింది. వారిజన్మదినోత్సవంనాడు మహాత్మాగారిట్లు సందేశమంపినారు. "మీరునాకన్నవృద్ధులు. శరీరబుద్ధి బలాలలో ఏమిలోపములేదు. ఇరవు బహుకాలంజీవించవలెను. అందుకు వీరులర్హులు. దేశసేవలోనే వీరుచనిపోవలెను."

భారతదేశమునుండి చాలాప్రాంతాలనుండి చాలామందిగొప్పవారు శుభసందేశాలంపినారు. గుంటూరులోని నానాసంఘాలవారు శ్రీ వారినిని గౌరవించుట సభచేసిరి. "గాంధీగారిన్లె అందరు అనుసరించండి. ఆ దేశస్వరాజ్యమును పదారో" అనికోరివారనిరి.

పలు తక్కువ పంటకు

కారణాలు

(సిరిసిల్ల)

నేను గత ఎనిమిది సంవత్సరాలనుండి కరీంనగరం జిల్లా అంతట పర్యటనచేయుచు రైతుల దైన్యస్థితి చూచుచునే యున్నాను. పెక్కుగ్రామాలలో అసంఖ్యాకులైన కటుపీడప్రజలు కలరు. వారికి విద్యయొత్తగారానేరాదు. వ్యవసాయం శాస్త్రీయముగ జేయరు. తాత ముత్తాతలనాటి పద్ధతులేగాని కొత్త పద్ధతులెరుగరు. సరియైన పద్ధతులపై వ్యవసాయము చేయక కడు బీదలగుచున్నారు. దీనికి కారణం:—

ప్రతి ఫలంపెట్టి పనితీసుకొనుట అనునది ఎవరూ ఎరుగరు. ప్రభుత్వ ఉద్యోగులు (మొకద్దం పటువారిమొదలు తహసీల్దారు వరకు) గ్రామ పనిపాటలవారిలో వెట్టిపనులు తీసుకొందురు. వారికి ప్రతిఫలంసున్న. రైతులవద్ద వెట్టికంకులు వసూలు జేతురు. వెట్టి బండ్లను కట్టుమని బాధింతురు. కుమ్మరివాండ్ల వద్ద కుండలు వెట్టిపద్ధతిపై వసూలుచేతురు. గొల్లలవద్ద గొర్రెలు ప్రతి ఫలములేక వసూలుచేతురు. వేయేల సర్వంవెట్టి మయం. ఇదంత ఆచారమైపోయినది. అట్టే రైతుగూడ భూములను వెట్టిపద్ధతిపై సేద్యం చేయును. అనగా ఎరువులేకనే భూమిని దున్నును. విత్తనంవేసిన పంట పండదు. భూములు అతి వర్షమువల్ల దినదినము నిస్సారమగుచున్నవి. అవిగూడ ప్రతి ఏట దున్నబడుచున్నవి. ఎరువు వేయక ప్రతియేట దున్నుటపంట తక్కువ పండుటకు మొదటికారణము. పాటెత్తిన తర్వాత విత్తనంబెట్టినపంట తక్కువ పండుటకు రెండవ కారణము.

భూమిని రుజువుచేయకపోవుట మూడవ కారణం. కలుపు సరిగాతీయకపోవుట నాల్గవకారణం. ఇంకెన్నో కారణాలుగలవు.

ఏ తరీభూమినైనను రెండుకారులు సేద్యముచేయగూడదు. మెట్టభూమి రెండేండ్లకు ఒకసారి సేద్యం చేయవలయును. అనగా సాయిభూములో జొన్నవేసినతరువాత ఆ భూమిలోని సత్తువంతా జొన్న పైరు లాగివేయును. కనుక అభూమికి రెండేళ్ల విశ్రాంతి ఇవ్వవలయును.

రెండేండ్లక్రింద నా సొంతం నంబరు ౬౪౦ ఖుష్కిలో జొన్న అలికితిని. గతవత్సరముగూడ అదేనంబరులో అనుభవములేని కాసన సభ్యులు ఎక్కువధాన్యంపండుచుడు. ఆవ్యాపారపంటలువేసిన జుర్మానా విధింతుమన్న పెక్కు మందలుబెట్టి ఎరువు వేసి తిరిగి జొన్నఅలికితిమి. అలికినన్ని పండినవి. బలము వేసిన తరువాత నే ఇట్లయిన, బలముచేయక అలికినవారిగతేమి? విత్తనాలుదండుగ. రైతులారా! ఎరువులకొరకుఇతరులపై ఆధారపడవలసిన అవసరములేదు, మీగ్రామపశువుల పేడమీకుచాలును నేనుపెక్కుగ్రామాలలో చూచినదేమంటే, పశువులదొడ్లోని పెండంత ముద్దపిడకలు చేసి పొయ్యిలోబెట్టి వంటచెఱకులకుబడులు వాడుదురు, బయటిపెండ అట్లేఎండిపోయిన అవి ఏరుపిడకలని కాల్తురు. ఈ దురాచారముకు వ్యతిరేకముగా గత ఎనిమిదేండ్లనుంచి నేను తీవ్రవ్యతిరేక ప్రచారముచేసితిని. ఇకపత్రికద్వారచేయనారంభించుచున్నాను. రైతులారా! మీపొలిమేరలోని ఆకులలం అంతా వృథాగా పోదగుచున్నది. దానినివాడుకొనండి, ఎట్లన్న మీతరీ (మాగాణి) పొలమునసమీపములోనే దొడ్డినాటుకొనుము, వొడ్డిప్రక్కనే ఒకగోతి (పెంటబొంద) త్రవ్వుకొనుము, దానిచుట్టుగోడ రెండుగజముల ఎత్తుబెట్టి పైనగుడిశవేయుడు. ప్రతిదినం పెంటంతఅందులో వేయదం ప్రతిదినం పెండకసవులసంపునట్లు ఏదైనవచ్చిన ఆకు వర్షకాలములో వెన్నాద్రి, లేతగునుగు, లేతచిగురంత, బరుకటం, ఎంపెలి, తైరేని, భూతులిసి తదితరవచ్చిన వేసవికాలములో తంగెడియాకు, మోదుగాకు, పాలకొడిశ, శీతాఫలంఆకు, వేలఆకు, ఏప్రాంతంలో ఎక్కువవీలవుంటె అదే త్రోం. పైఆకులన్ని పశువుల నక్కలో పరచిన వాటిపై మూత్ర విసర్జన చేసిన అదేఆకు పెండతో కలిపివేసిన అది శ్రేష్ఠమైనఎరువగును. ఈ ఎరువు ఆరు మాసముల తరువాత వాడుకొనిన బాలబలమిచ్చును. కనుక రెండు గోతులు త్రవ్వించవలయును,

మన తెలంగాణా రైతులకు ఆదికి రోహిణీ మృగశిర, ఆరుద్ర కార్తెలు బలమైన పంటనిచ్చు కార్తెలు. తానికి అనూరాధ, జేష్ఠ, మూలకార్తెలు బలపువి. కావున పై విధముగ వర్షాలను తయారైన ఎరువు తానీ పొలముడున్న గోతిలో నుంచి పొలములోనే విడువ వలయును. వేసంగి దొడ్లలోని పేడ వల్ల తయారైన ఎరువు ఆదీ సేద్యములో వాడవలయును. ఈ విధముగా ఎరువు తయారుచేసి పై కార్తెలలో విత్తనముపెట్టుడు సరియైన పంట పంతగలదని నా అనుభవమువల్ల చెప్పుచున్నాను. తెలంగాణా రైతు సోదరులను వేడునదేమనగా తమతమ అనుభవములను పత్రికద్వార ప్రకటించ గలరు. ఒకరి అనుభవము వేరొకరు తెలుసుకొని లాభ పడెదము.

ఎన్. భూపతిరెడ్డి, రైతు

ని. రా. పత్నశాలి

కష్టనివారణసంఘం

పైసంఘముయొక్క వార్షికోత్సవము ౧౫ ఫిబ్రవరి బుధవారమునాడు అర్యాపురలోని మోరాజుగారి సముఖలో జరుగును. శ్రీ వద్దెపల్లి వీరయ్యగారు సభ ప్రారంభకులు శ్రీ బూర్గుల రామకృష్ణయ్యగారు సభాధ్యక్షులు.

ఆంధ్ర సారస్వత పరిషత్తు

పై పరిషత్తు కార్యాలయము హనుమాన్ టేకిడీలో కలదు. శ్రీ బి. రామచంద్రారెడ్డిగారు రెడ్డిహాస్టలురజతోత్సవమునకు వచ్చినప్పుడువారు ని. రా. ఆంధ్రసారస్వత పరిషత్కార్యదర్శిగారగు శ్రీబిరుదు శేషయ్యగారి ఆహ్వానముపై ౪-౨-౪౫ ఆదివారం సాయంకాలము కార్యాలయానికి వెళ్లిరి. వారివెంట శ్రీ ఆచార్య టి. వీరభద్రుడుగారు, శ్రీ రా. బ. వెంకటరామరెడ్డిగారు శ్రీ మా. హనుమంతరావుగారుండిరి, సుమారు ౫౦ మంది పెద్దలువచ్చిరి పరిషదధ్యక్షులు శ్రీరెడ్డిగారికి పరిషత్తుచేసిన పనిని చేయదలచినపనిని తెలిపి పరిషత్ప్రచురణములను సమర్పించుకొనిరి. శ్రీరెడ్డిగారు ఆప్యారంభమునుండియె అన్నియు మహోన్నతములైనట్లు పరిషత్తు కూడా గొప్పగా పనిచేయగలదని ఆశీర్వదించిరి. తర్వాత రాజాబహద్దరుగారున్నూ తమ ఆశీర్వచనములను ప్రసాదించిరి.

సత్యార్థప్రకాశ సత్యాగ్రహం

ఆర్యప్రతినిధి సభాధ్యక్షులగు శ్రీ ఘనశ్యాము గుప్తగారు సింధుసూబాలోని హిందూమంత్రియగు వాధ్వానీగారికి తంతిపంపినారు, "సింధుప్రభుత్వం సత్యార్థప్రకాశంలోని ౧౪వ పరిచ్ఛేదముపై నిషేధం కలిగించినారు, దాన్ని సింధు హిందూమంత్రులు తొలగించేప్రయత్నము చేయలేదు. కాన ఇకమాకు సత్యాగ్రహం చేయుటతప్ప వేరేమార్గంలేదు" అని వారు తంతీయిచ్చినారు. అందుపై గధ్వానీగారు "శాంతం శాంతం తొందరవద్దు. మీరు తొందరపడితే సింధుసూబా[illegible]ని గ్రామాలలో అల్పసంఖ్యాకులుగాఉన్న హిందువుల ప్రాణాలకు ముప్పువస్తుంది."అని జవాబిచ్చినారు.

గ్రామసముద్ధరణం

దేశీసంస్థానాలలో గ్రామ సముద్ధరణం చాలా అవసరమని ఆర్యసమాజ నాయకులగు స్వామీ సత్యదేవుగారు అభిప్రాయపడినారు. వారు హైద్రాబాదు ఆర్యసభలనుండి నెరుగా వార్ధా వెళ్లినారు. వారీ విషయాన్నే గాంధీ మహాత్ములతో నాలోచింపనున్నారు.

భారతి గ్రంథాలయ ప్రారంభోత్సవము

వెనికిరాల జాగీరు ౭-౨-౫౪

శ్రీయుతరావినారాయణరెడ్డిగారి అధ్యక్షతపై గ్రంథాలయ ప్రారంభోత్సవము,జరిగెను. సభలోనాదాపు నాలుగువందల పురుషులు యేనుబదిమంది స్త్రీలుపాల్గొనిరి. శ్రీ-రెడ్డిగారు తనయుపన్యాసములో గ్రంథాలయముల నిర్వచనము వాటి యుపయోగము అభివృద్ధిపొందిన దేశాలలో ప్రజలు గ్రంథాలయాలవల్ల పొందుచున్న లాభము తెలిపిరి. గ్రంథాలయమునకు గృహదానముచేసిన శ్రీ కిషన్‌రావుగారికిని వంద రూపాయలవరకు ఖర్చుపెట్టి యిల్లు బాగుచేయించిన శ్రీ నారాయణ రావుగారికిని కృతజ్ఞత తెలుపుచూ ప్రజలంతరును గ్రంథాలయాభివృద్ధికి సహాయము చేసి కృతజ్ఞతను పొంద్రుము కావలయునని సెలవిచ్చిరి

శ్రీ వి. రంగారావుగారుపన్యసించుచు గ్రంథాలయాలు విజ్ఞాన కేంద్రాలనియు పరిపక్వమైన గ్రంథాలయముండుట ఒక గొప్ప వండియున్ని షష్ఠవేత్తను ధాటికీయ చదువున్ని దావున యుంచుకొని అవసర సంహాలు తీసుకొనుటవంటిదని వివరిస్తూ చదువరాని వారికి చదువనేర్పినవారు చదివి చదివి వినిపించి వారిలో అభిరుచి కల్పించవలయునని చెప్పిరి.

శ్రీ కే. కోదండ రాం రెడ్డిగారు ఉపన్యసించుచు రోగ నివారణకు ఆరోగ్యాభివృద్ధికిని వైద్యాలయము అవశ్యమైనట్లు అజ్ఞాన నివారణకును విజ్ఞానాభివృద్ధికిని గ్రంథాలయము అవసరమనియు గ్రంథపాలకుల విధులు ప్రజల కర్తవ్యమును నిర్వచించిరి. గ్రంథాలయోద్యమములో ఆరంభింపబడిన ఆంధ్రమహాసభనేడు బ్రహ్మాండమైన ప్రజా సంస్థగా అభివృద్ధియైనదనియు గ్రంథాలయముల యభివృద్ధి దీని కర్తవ్యములలో నొకటని తెలిపిరి.

శ్రీ వై. అంజనేయ శర్మగారు వెనికిరాలలో గ్రంథాలయ మారంభింప బడినప్పటినుంచి కలిగిన పరిస్థితులను వివరించిరి.

సభాస్థలములో గ్రంథాలయమునకు గాను ఈ క్రిందివారు చందాలు వాగ్దానముచేసిరి.

- ౫౦ శ్రీ వెంకట్ నారాయణరావుగారు
- ౨౦ " రాంకిషన్‌రావుగారు
- ౧౦ " రావి. నారాయణరెడ్డిగారు.
- ౫ " వి. రంగారావుగారు
- ౫ " కె. కోదండరాంరెడ్డిగారు

వై. అంజనేయశర్మ

జి రఘునాథ్‌మల్
బ్యాంకర్
[illegible]
[illegible] వ్యవహారాలు
[illegible]

అపూర్వ విమర్శ గ్రంథాలు

సురవరము ప్రతాపరెడ్డి గారి
సుప్రసిద్ధములు
కొద్ది ప్రతులు శేకలవు
రామాయణవిశేషములు ౧ రూ—
హిందువుల పండుగలు ౧—౦—

రక్తదోషములకు శార్‌బత్ చర్మవ్యాధులకు

సవామేహములచే జనించు కురుపులను, మచ్చలను
గజ్జికురుపులను, దూపునూపును, రక్తమును శుభ్ర
పరచును, ఎనిమిది రోజుల ఔషధము.
సీసా రు. 1-8-0

మావద్ద
శాస్త్రీయములగు సమస్త ఆయుర్వేదౌషధములు,
ఆసవారిష్టములు, సిద్ధమగును.

ఏజంట్లు కావలెను

వాసుదేవ ఆయుర్వేద ఫార్మసి
లిమిటెడు;
సుల్తాను బజారు, హైదరాబాదు-దక్కన్

విశ్వాసమును కలిగించు
అంశాలు, అంకెలు
ఇరువదిమూడవ త్రైవార్షిక వాల్యుయేషన్ నివేదికనుండి వ్యక్తమగునదేమనగా
మృత్యు సంఖ్య యందలి తగ్గుదల —
వ్యయముల తగ్గింపు
మూడు సంవత్సరములకు నికరలాభము రు. 1,50,88,097
కంపెనీ చెల్లించవలసిన మొత్తములపై ప్రతిశతి 3
వంతున వడ్డి చొప్పున లెక్క జేసిన తరువాత
పాలసీదారుల రిజర్వులు అందువల్ల రు. 54 లక్షలధికము
ప్రకటించబడిన బోనసులు: పూర్తి జీవితభీమా పాలసీపై ప్రతివెయ్యి రు.12-6-0 సంవత్సరమునకు; ఎండోమెంటు భీమా పాలసీలపై ప్రతివెయ్యి 3 సంవత్సరమునకు
ఓరియంటల్
గవర్నమెంటు సెక్యూరిటీ లైఫ్ ఇన్స్యూరెన్సు కంపెనీ లిమిటెడ్
ఇండియాలో స్థాపన 1874 హెడ్ ఆఫీసు, బొంబాయి.

వసంతకుసుమాకరము
మధుమేహ రోగులకు అమృతోపమానమైనది
మధుమేహము, అతిమూత్రము, రాచపుండ్లు, మూత్రములో చీము స్వేతదాతువు, స్త్రీల కుసుమ రోగము మొదలగు సమస్త మూత్ర నాశవ్యాధులను హరించి, శరీరమును లోహమయముగా చేయును, ఒక నెలకు సరిపడు తులంమందు రూ. 20 లు
ఇంకను మావద్ద వంట, ఖజ్జూరి ఆంగ, అరిష్ట లేహ్యా మాత్రలు దొరకును మా 150 రకములమందుల క్యాటలాగు, వైద్యసలహా ఉచితము
చరకాశ్రమము, 9 , అగ్రహారము, గుంటూరు
వరంగల్ ఏజంట్లు:—సుభాను మెడికల్‌స్టోర్సు, కొత్తబజారు-వరంగల్
సికింద్రాబాదు ఏజంట్లు:— రామకృష్ణయ్య, 2922, నాలబజారు, సికింద్రాబాదు

శివ వారము
40 వేల మంది చూచి ఆనందించారు
సినిమా ప్రపంచమందలి ముఖ్య తార
కాంచనమాల
నటించిన నిత్య రాజము
(తెలుగు భాషలో)
బాలనాగమ్మ
తారాగణము- పుష్పవల్లి, బలిజేపల్లి, గోవిందరాజుల సుబ్బారావు,
బళ్ళారి, లలిత, కమలాదేవి, మున్నగు వారు
గానము - ప్రేమమయ చిత్రము
ఆర్గోసు టాకీసు
లాల్ దర్వాజా హైదరాబాదు
Khan and Sons

To Let

గోలకొండ పత్రిక

Golkonda Patrika

To Let

Vol 19 No 77 *Publishea on every Movand and Thursday, HyderabaDn* 12 - 2 - 45

టెలిఫోన్ నం. ౩౮౩౪

హైదరాబాదు యుద్ధవారము

పోషకులు

గౌ. సర్ ఆర్థర్ లోథియన్.
హిజ్ ఎక్సలెన్సీ నవాబ్ సాహెబ్ ఛతారీగారు

అధ్యక్షుడు — కమర్ ఎస్. తయ్యబ్‌జీగారు.
గౌ. జాయింట్ సెక్రెటరీలు:, జె. డబ్లియు. పార్స్‌లోగారు.

గౌ. కోశాధిపతి:— అలీ హైదరీగారు
నవాబ్ మోయీనా నవాజ్‌జంగ్ బహాదుర్

హైద్రాబాదు స్టేట్ బ్యాంకు.
సి. ఎ. రెడెల్లోగారు.

౧౩౫౪, గన్‌ఫౌండ్రి. హైద్రాబాద్.

మీసహాయము కావలెను

యుద్ధప్రయత్న సహాయమునకై కావలసిన ధనమునకై చేసినవిజ్ఞప్తులకు హైదరాబాదు, సికిందరాబాదు నగరములు ఇంతవరకు ఉదారముగ చేయూత నొసగినవి. హైదరాబాదు, సికిందరాబాదు ప్రజల ఈ ఔదార్యమును అభినందనముగ గొని గౌ. రెసిడెంటుగారును హి. ఎ. నవాబ్ సాహెబ్ ఛతారీగారును తమ పోషణక్రింద హైదరాబాదు యుద్ధ సప్తాహమును ప్రారంభించిరి.

హైదరాబాదు యుద్ధ సప్తాహ సందర్భమున ఈయబడిన చందా మొత్తములో మూడింట రెండుభాగములు హైదరాబాదు యుద్ధావసరముల నిధికిని, మిగిలినది రెసిడెంటు యుద్ధావసరముల నిధికిని ఇవ్వబడును. ఈ సారి కూడ ప్రజలు అందరును ఉదారముగ సాయపడుదురనియు, ఈతడవ్వ విజయవంతమగు వరకు సరిపోవునంత కాగలదనియు ఆశింపబడుచున్నది.

మన సైనికులు, నావికులు, వైమానికులు చేయుచున్న సాహస మహత్కార్యములు వేరుగ చెప్ప నక్కరలేదు. అవి సర్వజనవిదితము. ఇప్పుడు మనము చేయవలసినది వారి జీవితములను సాధ్యమైనంత సుఖవంతమొనర్చుట. దీనికై డబ్బు కావలసియున్నది. యూరప్‌లో చలికాలపు యుద్ధకష్టములకోర్చి, బర్మాలో అరణ్యయుద్ధముల ఇబ్బందులకోర్చి ఈ భయంకర పరిస్థితులలో మన సైనికులు సంతోషముతో పోరాడుచున్నారు. వివిధ సంస్థలు వారికిచ్చు ఈ చిన్న సౌకర్యములే వారి జీవితములు దుర్భరముకాకుండ చేయుచున్నవి. రెడ్ క్రాస్ సంస్థవారును, అంధ సైనికులకొరకు పాటుబడుచున్న సెంట్ డన్స్ సంస్థవారును చేయుచున్న మంచిపని గాయపడిన సైనికుల నుండియు, యుద్ధ ఖైదీల నుండియు తెలిసికొనవచ్చును.

౧౯౪౫ ఫిబ్రవరి ౨౬ వ తేదీవరకు ఈ సప్తాహము ప్రారంభము కాకపోయినను విరాళములు అవిచ్ఛిన్నముగ వచ్చుచున్నవి. మీ చందా ఈ క్రింది వరకు పంపుడు. ఆనరరీ ట్రెజరర్, హైదరాబాదు వార్ వీక్, హైదరాబాదు స్టేట్‌బ్యాంక్

కమరుల్‌తయ్యబ్జీ చైర్‌మన్

వరశుల్క నిరసనము

శ్రీమతి యశోదాదేవిగారు.

[ఇటీవల రెడ్డిహాస్టల్ రజతోత్సవ సందర్భములో ౨-౨-౪౫ నాడు జరిగిన సభలో రెడ్డిసంఘము లోని వరశుల్క దురాచారమును ఖండించుచు వీరు ఈ క్రింది విధముగా నుపన్యసించిరి. ఈమె రెడ్డి కన్యక, రెడ్డి బాలికల వసతి గృహములో నున్నది. ఆంధ్ర బాలికల ఉన్నత పాఠశాలలో ఉన్నత తరగతిలో అభ్యసించుచున్నది. గో. ప.]

అధ్యక్ష మహాశయా! సోదర సోదరీమణులారా!

జగత్తున ప్రజాభివృద్ధి యగుటకును, పరస్పర ప్రేమానుబంధములు కలిగి కుటుంబములుగా నేర్పడి యన్యోన్య సహాయ్యమును, సౌఖ్యమును సతికయింప జేయుటకును, వివాహము. పావనతమమైన సంబంధ మొకటి మనుష్య జాతి నేర్పరచినది. వివాహమనగ ధర్మార్థ కామములయందు వధూవరు లన్యోన్య సహాయకారులుగా నుండి యావజ్జీవము నొకరినొకరతిక్రమించి తిరుగకుండ నుండుటకై బహు ప్రమాణములు జేసి యేర్పరచుకొన్న యొడంబడికయే గాని వస్తు వేలముగాదు. వరవిక్రయ మంతకన్న గాదు. ధర్మదృష్టితో నాలోచించినను వేరిసదృష్టితో నాలోచించినను వరశుల్కము ప్రతిబంధకముగా నున్నది. ధర్మశాస్త్రజ్ఞులును, గౌతమ ధర్మశాస్త్రమందు కన్యాశుల్క ప్రధానమైన వివాహమునకు అసుర వివాహమని పేరు బెట్టియున్నారు. పేరు బెట్టుటయే గాక ధర్మబద్ధమైన వివాహము గాదని నిరూపించినారు. అవిధముగనే వరశుల్క ప్రధానమైన వివాహము కూడ గర్హింపదగినది. ప్రస్తుత భారతీయ సంఘములో నున్న సమస్యలలో వరశుల్క మొక సమస్య పరిణమించినది. వీరుడు అత్తవారి యొద్దనుండి గ్రహించునది కేవలము కట్నములే గాదు. మామ యిచ్చుటకు సంసిద్ధుడై యుండవలయును గాని పాపము అల్లుడుగారు మాత్ర మతి ఓర్పుతో ఎంతమొదటపేనిన వలదనక సరకంతయును నిల్లు చేర్చగలరు. ఈ వర శుల్కము లోను. అల్లుని పదవిలోను ఏమి మహాత్మ్యమున్నదో కాని. యెంత విశేషులైనను, విద్యావంతులైనను వా మరో వ్యవహారములు వచ్చునరికి తమ విజ్ఞానమంతయును కోలుపోదురు. వరశుల్క విజయములో యువకులు స్థానాస్థానములు విచారించరు, తమశక్తినిగాని తమకు పిల్లనిచ్చువారి శక్తినిగాని ఆలోచించరు. మిన్నందిన భాగ్యవంతులతో సహా బహూకరింపబడ వలయునని ప్రాకులాడుదురు, ఈ బాధ కేవలము బీదవారికేగాని భాగ్యవంతుల కపకారి కాదని తలంచెదమన్నని వారి స్థితి కడు దీనముగా నున్నది. చేతులార పెంచి పెద్దచేసిన బిడ్డను విద్యాగంధము లేని పశువునకు ముడిపెట్టుట కిష్టపడరు. విద్యావంతులును సంఘ సంస్కర్తలును నేటి యువకులందరు వారి చదువును కూడ వేలం పాటు వ్యవహారములను నడుపుచున్నారు. ఇందొకరిని మించిన చెయ్యి మరొకరిది. ఈ విషయము లన్నియు పరిశీలించు తండ్రికి ఆడబిడ్డ పుట్టుట పుట్టింటిలో వినినప్పటినుండియు అరని హృదయముతో నవ్యక్తమైన నొక యావేదన యనుభవించును. ఈబాధ కేవలము తలిదండ్రులకే కాదుసుమీ? తమ వివాహముల కొరకు నానా యాతన లనుభవించుచున్న తలిదండ్రులను చూచు సరళ హృదయులగు బాలికలు గూడ దుఃఖితులగుచున్నారు. ఈ వరశుల్క పిశాచము కన్యాదాతల యొక్క రక్తమాంసములతో గాని తృప్తిచెందదు. వరవిక్రయ నాటక కర్త వరశుల్కము యొక్క భయంకర స్వరూపమును చిత్రించి ప్రపంచము యొక్క కంఠ్యయెదుట నుంచినాడు. ఆచార్య రాయప్రోలు సుబ్బారావుగారు తమ స్నేహలతలో యీ వరశుల్కమహాగ్నికి బలిత హృదయయగు స్నేహలతాదేవి యే విధముగా నాహుతియైనదో ప్రదర్శించినారు. మహాత్ముడగు నొరు లేరదే యింతలింతలు చేసి కన్యాలోకము ననర్థముల పాలు చేయుచున్న యీ వరశుల్క పిశాచమును నోరుపెరచి మార్గాడ గలిగినదో నెంత హానిజేసి యుండెడిదో ఇది హైందవ సంఘమందలి కన్యాదాతలయొక్క ప్రాణవాయువులను పీల్చివేయుచున్న భయంకర కాలసర్పమైయున్నది. తమ వైభవ్యమును దలపోయుచు, నిరాశ, నిరుత్సాహములకు లోనగు యుక్తవయస్కులగు బాలికలు నేటి యువక సంఘమునకు నోచరింపక పోలేదు. నేడీ విషయము బహుసభా మండపము లందు స్మరింప బడుచున్నది. అనేక స్త్రీ పురుషుల యొక్కయు, బాలికల యొక్కయు శ్రావ్య కంఠము నుండి యుద్భవించుచున వెలువడుచున్నవి. నిద్రానమగ్నులైయున్న భారతీయ యువకులు తమ మనోవాక్కాయమును బయటబెట్టు కొనక వైభవము నొందుట కిదియే సమయము. [illegible] ప్రమాదము [illegible] వేళ [illegible] [illegible] నాగరికత [illegible] ప్రసంగములు కావలసి వచ్చుచున్నవి సభా భవన

మేల మూరు మ్రోగునట్లు మేము గంభీరభాషణము లతో మహా ఘోషముచేసి కార్యములు కావలెనని వచ్చినప్పుడే మూలను గనబడకున్నారు మరి కొందరు మహనీయులు అరంభ శూరత్వముతో కట్నము లేకుండ వివాహ మాడి తరువాత భార్యను నానా విధముల హింసించుదురు. అయిన పానుపునై మామగారుమంచి కట్న మివ్వలేదని భార్యను లేను కొని రారు మరి కొందరు శూరాగ్రేసరులు తీసుకొని వచ్చిన యిల్లాలిని పలు తెఱంగుల బాధింతురు సమస్త మానవ జీవిత శాఖోపశాఖలకును సంతోష రసమును ప్రవహింపజేయుటకు మూలమైన వివాహ జలాశయమే కలుషితమై యనర్థ దాయకమైన పక్షమున సంసార వృక్షమునందే శాఖ ఆరోగ్య స్థితిలో వర్ధిల్లి ఫలప్రదము కాగలుగును ఈ విధముగ బాధితయగు సంఘమున బాధిత యగు సంఘమున బాధిత నొనర్చుటకు మార్గము లేదాయనినయున్నది అది అవివాహిత యువకులపైననే యాధారపడి యున్నది అత్మ గౌరవము దారిద్ర్యాగం యే పురుషుడు వరశుల్కము కొరకు ప్రాకులాడడు ఈ రోజు కేవలము మామగారి రక్తమును పీల్చి తృప్తినొందిన యాతడు రేపె తన రక్తమాంసము లు ధారవోసి కన్యాదాత కావలసి వచ్చును ప్రేమ ప్రకాశమగు వివాహిత జీవితమె సౌఖ్యప్రదమైనది కేవల యింద్రియ తర్పణము గాదు. నిర్మల నిర్వ్యాజాను రాగమును సూచించు పవిత్రమైన వివాహ బంధము నొక వేలంపాటుక్రిందను, వ్యాపారము క్రిందను మార్చి వేసి తుచ్ఛమగు ధనమును కాం

క్షించుట లక్షింపవలసిన విషయము. విద్యాగుణ రూప సమన్విత యగు కన్యను తోసి రాజని. విద్యాహీన, వెర్రి, మూగ మున్నగుబాలికల నెందరు పెండ్లాడినవారు లేరు(వంశము యొక్క ఔన్నత్యము పరంపర యీభారత దేశౌన్నత్యమునకు మూలాధారమగునది ఉత్తమ కన్యకాని వరశుల్కము కాదు కావుననర్వతో ముఖమైన నాగరికతాభివృద్ధి చెందుచున్న యీరోజులలో మనదేశం అత్యంతల్పమైన యీసమస్యను పరిష్కరింప లేకపోవుటకిదు శోచనీయమైన విషయము అదియునుగాక, రెడ్డి జాతిక్షత్రియ జాతియని యభిమాన పడుచుండగ యీకాలములో క్షత్రియజాతికి అనుచితమని చెప బడిన అసుర వివాహము అనుసరింపతగినది కాదు గదా)కాన సర్వసంఘ శ్రేయోదాయకమగు వరశుల్క నిరసనమెంతయో శ్లాఘనీయంబైయున్నది. కావున అవివాహితులును, స్వాతంత్ర్య ప్రియులు నగుయువకులందరు, ధనకాంక్షతగ్గించుకొని భార్యల చేతగానబడక తమవ్యక్తిత్వమును నిలువ బెట్టుకొనుటకై ప్రయత్నింపవలయును యేనుదినమందు సంఘము వరశుల్కనిరసనము నామోదించునో అదిన మేసితని పీడలునివదల్చుకొని యొకమహారిష్టము నుండి పూర్వ దేశమును ముంపవేయ దీక్షవహించిన వర్యదినము వరశుల్కపిశాచమును నశింపజేసి నివర్త్య దినము కన్యాలోకమునుద్ధరించి యువకుల వ్యక్తిత్వమును కాపాడిన మహాసుదినమని చెప్పుట తప్పదు

—

దేశసేవ

ఒకే దమువు ఆనకూలించి దేశసేవ హైదరాబాదు ప్రజలలోని సేవాగత్యాధికారోత్సాహము

మీ సింహాసనంపై దూరానము

యొక్క పరిశ్రమలను ఒకచోట దమువందు సమకూర్చుటకై

అఖిల భారత పరిశ్రమల ప్రదర్శనము

దారుస్సలాం ఎదుట యున్న కమర్ బాగులో

౧౬నుండి ౨౬ ఫిబ్రవరి ౧౯౪౫ వరకు

జరుగుచున్నది. ఈ సంఘటనము సంపూర్ణము హా దంతే. మీవస్థితిచూచుకోండి.

భవిష్యత్తును గూర్చి ఆలోచించండి. ప్రదర్శనము తప్పక రండి

కేంద్ర పరిశ్రమల వాణిజ్య సంఘము దక్కన్ వారి

యాజమాన్యమున ఏర్పాటు చేయబడినది.

కార్యాలయము ప్రదర్శన ప్రదేశము కమర్ బాగ్

All India Exhibition

—

మహాశివరాత్రికి పరమేశ్వర పాట్సోయము

రెండు రంగుల రీళ్ళతో సహా

నేటి రాత్రి

భూకైలాస్

ప్రఖ్యాతమయిన నూతన చిత్రము

తారాగణము లక్ష్మీబాయి, నాగేంద్రరావు యం వి. సుబ్బయ్య నాయుడు మొదలయిన ప్రముఖులు

ఆంధ్ర టాకీస్

Khanand Sons (సామాన్యాధారము హుమాయున్ నగర్)

501 స్పెషల్ ఇంటిలో ఉపయోగించదగు సబ్బు
నాబట్టలకైనగుడ్డలకు
ప్రత్యేక జాగ్రత్త అవసరము

శ్రీ రెండు సంవత్సరములకు పూర్వము తీరికగల్గిన ప్పుడు స్నానము చేయుటన్న ఆహ్లాదకరమైన వైభవము. అతఃపురస్త్రీ పట్టెనరాం పంచమీద మేను వాల్చి సగౌరముగా పడుండి యుండగా పరివారికులు పంపడు కాయనుండి నురుగుతీసి స్నానము చేయించెడి.

ఐయితే నేడు దీనికన్న మేలైన, అనుకూలమైన పద్ధతియున్నది, అదియే హమాము సబ్బు.దీనియొక్క సువాసనయుక్తమైన నురుగు చర్మరంధ్రములలో దూరగాచ్చి, పైంకుకుని ఒళ్లంతయు గలుగజేసి, పుష్టిని చేకూర్చును.

హమామం

మీ స్నానము నకు గొప్ప సబ్బు

టాటా ఆయిల్ మిల్స్ కంపెనీ, లి. [illegible]

Printed and Published by Ramakrishna Reddy at Golkonda Press, Editor S. PraathpaReddy, BA B.L.